

ENNUSTE

Vaihtoehtolaskelma energian hintojen nousun vaikutuksista Suomen talouteen

Suomen talous | 12.06.2026 | Jaakko Nelimarkka, Harri Pönkä

KIRJOITTAJAT

Jaakko Nelimarkka
Vanhempi ekonomisti

Harri Pönkä
Vanhempi ekonomisti

Iranin sodalla on merkittäviä vaikutuksia energian hintoihin ja maailmantalouteen. Tässä artikkelissa esitetään laskelmia, jotka täydentävät Suomen Pankin kesäkuun 2026 ennusteen perusuraa ja tuovat esille energian hintojen kehitykseen liittyviä riskejä. Laskelman mukaan energian hintojen kallistuminen entisestään johtaisi hitaampaan talouskasvuun ja nopeampaan kuluttajahintojen nousuun Suomessa, etenkin vuonna 2027. Toisaalta jos energian hinnat laskisivat odotettua nopeammin ja talouden luottamus kohenisi, tuotanto olisi suurempi ja inflaatio olisi hitaampaa kuin ennusteen perusurassa.

Energian hinnat nousivat rajusti maaliskuussa 2026 Lähi-idän kriisin puhjettua. Raakaöljyn Brent-

viitelaaun hinta nousi tällöin kriisiä edeltävästä runsaasta 60 dollarista noin 100 dollariin barrelilta. Niin ikään maakaasun hinta nousi euroalueella, noin 30 eurosta lähes 50 euroon megawattitunnilta. Lisäksi kriisi on aiheuttanut tarjontahäiriöitä energian saatavuudessa. Suomessa ja euroalueella kriisin vaikutukset syntyvät ennen kaikkea kallistuneesta energiasta. Suomen tuotantoon käytettävän tuontien hinta oli huhtikuussa noin 50 % korkeampaa kuin vuoden 2025 lopussa. Toisaalta Suomen sähköntuotanto on pääosin fossiilisista polttoaineista riippumatonta, mikä lieventää energian hintojen nousun vaikutuksia talouteen.

Gloaalien energian hintojen nousu vaikuttaa Suomen talouteen eri tavoin. Ensinnäkin yritysten tuotantokustannukset kasvavat, tuotanto supistuu ja yritykset nostavat hintoja. Vaikutus kilpailukykyyn riippuu siitä, miten kilpailijamaiden vientihinnat kehittyvät. Toiseksi kallistuva energia nostaa kuluttajahintoja, syö kotitalouksien reaalista ostovoimaa ja vähentää kulutusta. Kolmanneksi nousevat energian hinnat vaikuttavat koko maailmantalouteen kielteisesti, mikä supistaa Suomen ulkoista kysyntää ja vientiä. Lisäksi geopolitiikan kärjistyminen ja energian hintojen kallistuminen voivat aiheuttaa epävarmuutta, jolla voi olla kulutusta ja investointeja hidastavia vaikutuksia.

Lähi-idän konflikti voi nostaa energian hintoja entisestään

Nyt toteutunut energian hintojen nousu on huomioitu Suomen Pankin kesäkuun ennusteen perusurassa, ja energian hinnan oletetaan kehittyvän markkinaodotusten mukaan (kuvio 1). Energian hintojen vaihtelu on kuitenkin todennäköisesti suurta myös jatkossa, ja niiden kehitys riippuu vaikeasti ennakoitavista maailmanpolitiikan tapahtumista. Tässä liiteartikkelissa esitetään kaksi herkkyyyslaskelmaa, joissa arvioidaan energian hintojen muutosten vaikutuksia Suomen talouteen. Laskelmat on toteutettu Suomen Pankin [Aino-mallilla](#).¹

Laskelmissa tarkastellaan, miten energian ja ruoan raaka-aineiden hintojen muutokset vaikuttavat talouteen. Suorien vaikutusten lisäksi laskelmissa huomioidaan myös epävarmuuden vaihtelut ja se, miten hintojen nousu välittyy ulkomaankaupan kautta Suomen talouteen. Laskelma on tehty oletuksella, että raha- ja finanssipolitiikka pysyvät muuttumattomina. Laskelmien oletukset ovat pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta samat kuin Euroopan keskuspankin (EKP) euroaluetta koskevassa suotuisassa ja epäsuotuisassa [skenaarioissa](#). EKP:n laskelmissa on lisäksi mukana vakava skenaario, jossa inflaatio kiihtyy enemmän ja talouskasvu jää hitaammaksi kuin epäsuotuisassa skenaariossa. Vaikutukset Suomen talouteen olisivat laadullisesti samankaltaiset kuin euroalueella.

Ensimmäinen herkkyyyslaskelma on *epäsuotuisa skenaario*, jossa energian hinnat kallistuvat noin 20 % verrattuna nykyisten markkinaodotusten mukaiseen uraan koko ennustejakson ajan (kuvio

1).² Energian lisäksi kallistuvat raaka-aineet ja tuontihyödykkeet kuten lannoitteet ja elintarvikkeet.³ Suomen vientikysynnän oletetaan heikkenevän ja kilpailijamaiden vientihintojen nousevan linjassa EKP:n euroalueen epäsuotuisan skenaarion kanssa. Energian ja raaka-aineiden hintavaikutusten lisäksi kriisi nostaisi rahoitusmarkkinoiden epävarmuutta tulevasta kehityksestä, mikä on huomioitu laskelmassa talouskasvua hidastavana tekijänä.

Kuvio 1.

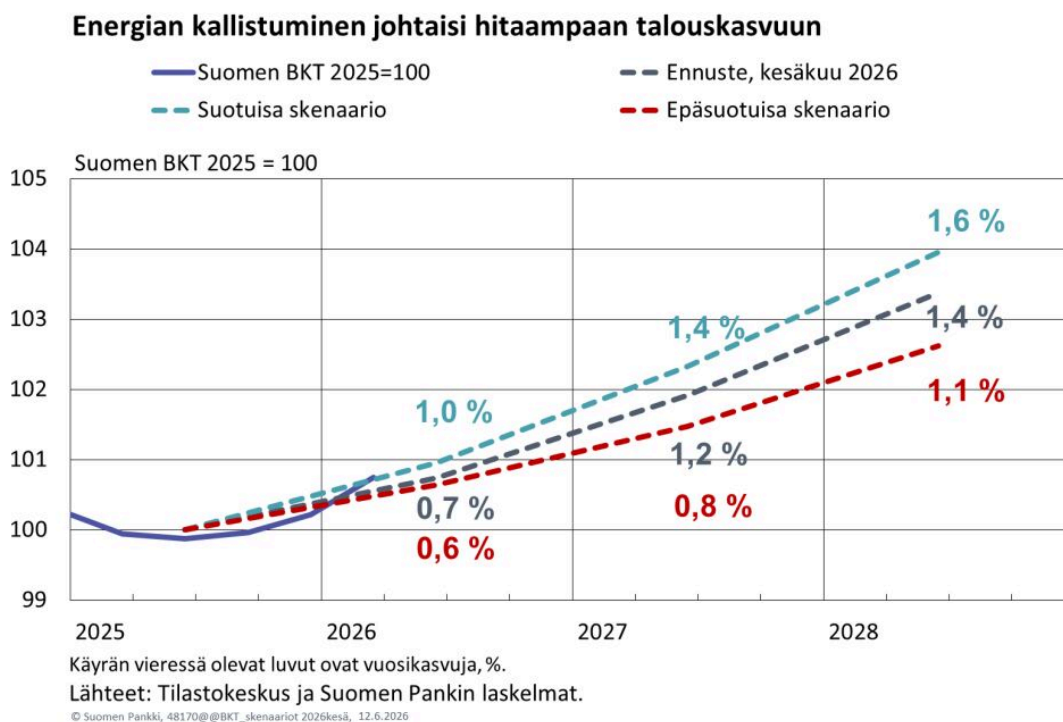

Toinen herkkyytlaskelma on *suotuisa skenaario*, jossa sen sijaan oletetaan energian hintojen laskevan ja epävarmuuden vähenevän. Energian hinnat jäisivät suotuisassa skenaariossa 15–20 % alemmalle tasolle kuin kesäkuun 2026 ennusteen oletuksessa (kuvio 1).⁴ Myös raaka-aineiden ja tuontihyödykkeiden hintojen nousu jäisi toteutumatta. Suomen vientimarkkinoiden näkymät olisivat niin ikään suotuisimmat. Kriisin lieveneminen johtaisi myös kuluttajien luottamuksen kohenemiseen Suomessa.

Energian hintojen nousu kiihdyttäisi inflaatiota ja hidastaisi talouskasvua

Energian ja raaka-aineiden voimakas kallistuminen johtaa epäsuotuisassa skenaariossa hitaampaan talouskasvuun (kuvio 2) ja nopeampaan kuluttajahintojen nousuun (kuvio 3) kuin ennusteen perusurassa. Energian hintojen nousu vaikuttaisi talouteen viipeellä: BKT:n kasvu hidastuisi selvimmin ensi vuonna. Suhteellisen pysyvällä energian hintojen nousulla olisi myös voimakkaita ja pitkäkestoisia inflaatiovaikutuksia, jotka ajoittuisivat ennen kaikkea ensi vuoteen. Energian kallistuminen nostaisi kuluttajahintoja välittömästi, mutta tämän lisäksi se välittyisi muihin kuluttajahintoihin ensi vuodesta alkaen.⁵

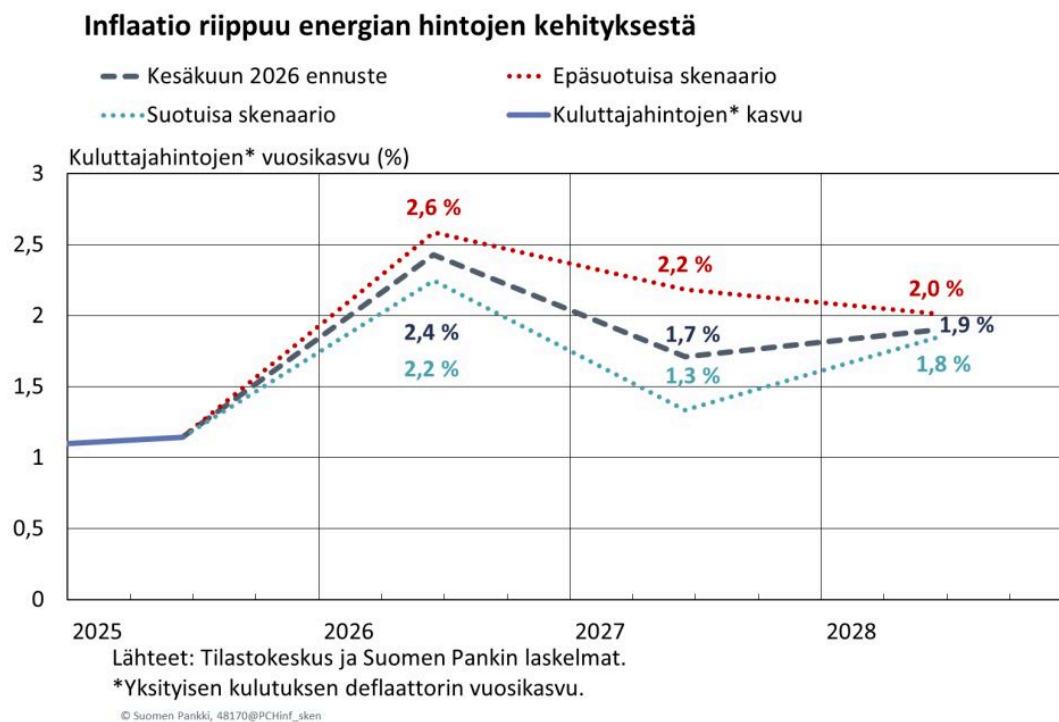
Kuvio 2.

Suotuisan skenaarion toteutuessa energiamarkkinoiden tilanne sen sijaan rauhoittuisi, hinnat laskisivat odotettua nopeammin (kuvio 1) ja kotitalouksien kulutusaikeet vahvistuisivat kotimaassa.⁶ Tällöin BKT kasvaisi noin 0,2 prosenttiyksikköä nopeammin vuodessa kuin

perusurassa (kuvio 2) ja kuluttajahintojen nousu olisi perusuraa maltillisempaa (kuvio 3).

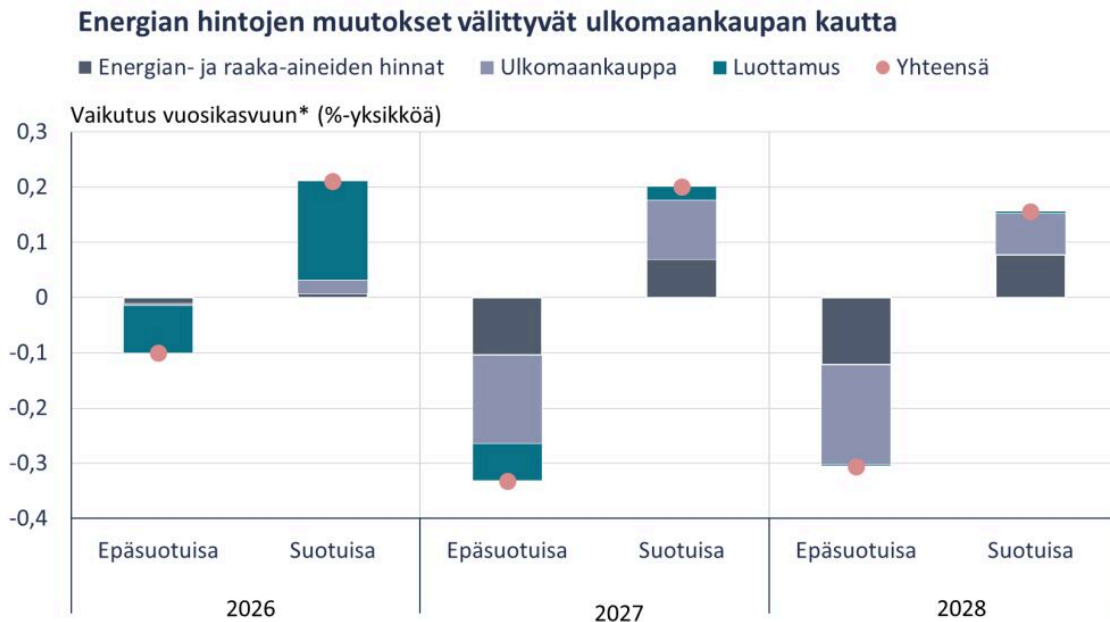
Kuvio 3.

Energian hintojen muutokset vaikuttavat Suomen talouteen etenkin ulkomaankaupan kautta (kuvio 4). Nämä vaikutukset liittyvät Suomen ulkoisen kysynnän ja kauppakumppanien vientihintojen muutoksiin. Epäsuotuisassa kehityskulussa edellinen supistuu ja jälkimmäinen kasvaa, jolloin myös kotimaiset tuotantokustannukset nousevat. Suotuisassa skenaariossa ulkomaankaupan vaikutus on päinvastainen.⁷

Ulkomaankaupan kautta energian kallistumisella on vuosina 2027–2028 noin 0,2 prosenttiyksikön hidastava vaikutus BKT:n vuosikasvuun. Energian ja raaka-aineiden hintojen suorat vaikutukset yritysten toimintaan ja kulutukseen sen sijaan jäävät 0,1 prosenttiyksikköön. Jos energian hintojen kallistuminen johtaa epävarmuuden kasvuun, se niin ikään syö talouskasvua ennen kaikkea ennustejakson alkupuolella. Samanlainen, mutta käännteinen vaikutus nähdään suotuisassa skenaariossa, jossa energian hintojen lasku kohentaa ulkoista kysyntää, kotitalouksien luottamusta, kasvattaa kotitalouksien ostovoimaa ja vähentää yritysten kustannuksia.

Kuvio 4.

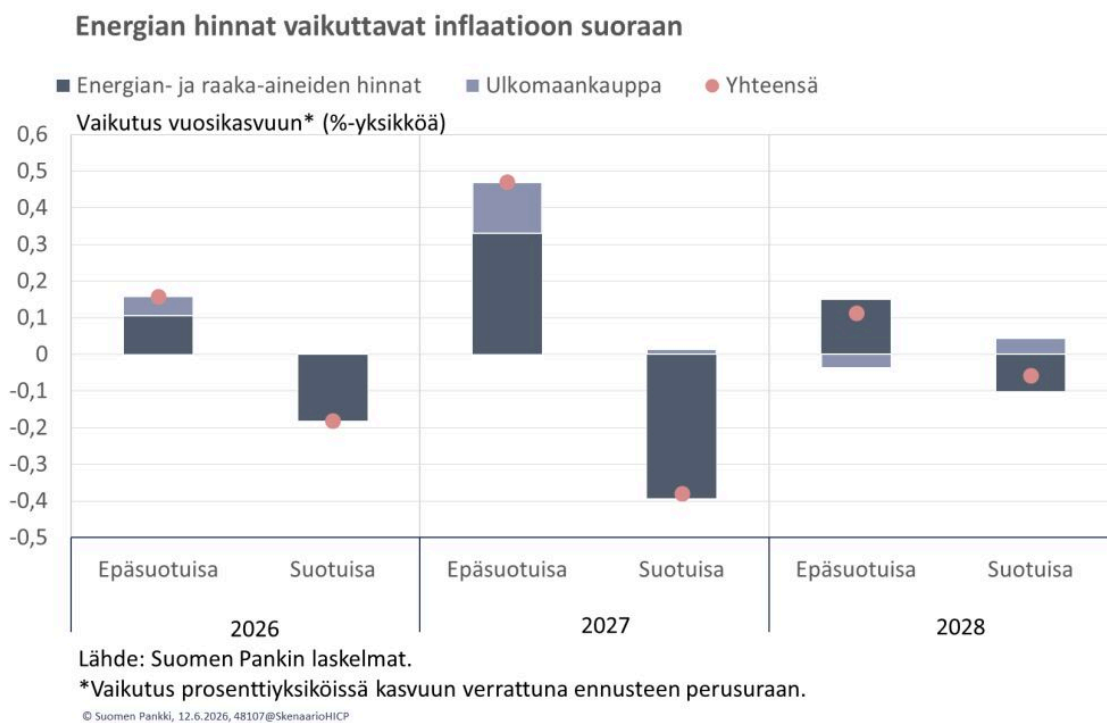
Lähde: Suomen Pankin laskelmat.

*Vaikutus prosenttiyksiköissä kasvuun verrattuna ennusteen perusuraan.

© Suomen Pankki, 12.6.2026, 48107@SkenaarioBkt

Sen sijaan energian hinnat vaikuttavat kuluttajahintojen kehitykseen suoraan, ja tämä ajoitus osuu ensimmäiseen vuoteen (kuvio 5). Energian hinnan nousun välittyminen muihin kuluttajahintoihin vuorostaan kiihdyttää inflaatiota vuonna 2027. Suotuisammassa kehityskulussa taas kuluttajahintojen nousu hidastuu. Ulkoisen kysynnän paranemisella on tällöin kuitenkin inflaatiota lievästi kiihdyttävä vaikutus, kun kotimainen kysyntä kasvaa tulojen noustessa.

Kuvio 5.

Viitteet

1. Aino-mallin lisäksi laskelmissa on hyödynnetty lyhyen aikavälin inflaatiomalleja, joilla arvioidaan energian hintojen nousun vaikutuksia inflaatioon lyhyellä aikavälillä. ↑
2. Öljyllä ja maakaasulla tehdään futuurikauppaa, ja niihin liittyvistä optiohinnoista voidaan johtaa markkinaodotusjakauma, joka heijastaa tuleviin hintoihin liittyvää epävarmuutta. Epäsuotuisan skenaarion energian hinnan nousu vastaa tilannetta, jossa maakaasun ja öljyn hinnat noudattavat markkinaodotusjakauman 75. persentiiliä. Persentiili eli sadannepiste on tilastollinen tunnusluku, joka kertoo, kuinka monta prosenttia havaintoaineistosta jää tietyn arvon alapuolelle. Toisin sanoen energian hinnan nousu vastaa tilannetta, jossa maakaasun ja öljyn hinnat noudattavat sellaista markkinaodotusten uraa, jossa likimain 75 % kaikista 21.5.2026 tehdyistä öljyn hintanoteerauksista jää tämän rajan alapuolelle. ↑
3. Laskelmassa teollisuuden muiden raaka-aineiden hinnat nousevat vajaan 9 % ennusteen perusuraan verrattuna. Teollisuuden raaka-aineiden 9 prosentin hintojen nousu perustuu ruoan raaka-aineiden painoon teollisuuden raaka-aineindeksissä. ↑
4. Tämä vastaa tilannetta, jossa öljyn ja maakaasun hinnat noudattaisivat 21.5.2026 optiohinnoista laskettujen markkinaodotusten 25. persentiiliä. Ks. myös alaviite 3. ↑

5. Suomen Pankin maaliskuun 2026 ennusteessa tarkasteltiin myös vaihtoehtoa, jossa energian hintojen nousu jäisi väliaikaiseksi. Äkillisesti nousevien ja sitten laskevien energian ja raaka-aineiden hintojen vaikutukset inflaatioon ja talouskasvuun jäisivät tällöin tilapäisiksi ja pienemmiksi. ↑
6. Suotuisa skenaario poikkeaa EKP:n euroaluetta koskevasta suotuisasta skenaariosta siinä, että Suomea koskevassa skenaariossa on oletettu luottamuksen kohentuvan kotimaassa. ↑
7. Laskelmassa huomioidaan myös eri kanavien kautta syntyvät välilliset eli yleisen tasapainon vaikutukset. Toisin sanoen esimerkiksi ulkomaankaupan suorat vaikutukset liittyvät yritysten kohtaamaan ulkoiseen kysyntään ja tuontihintoihin. Välilliset vaikutukset syntyvät esimerkiksi kotitalouksien reaktioista, kun yritykset muuttavat tuotantoaan, työvoimaa ja hintoja. Lisäksi kilpailijoiden vientihintojen muutokset vaikuttavat Suomen kilpailukykyyn, mutta vaikutus on laskelmassa vähäinen. ↑

Asiasanat

BKT, epävarmuus, inflaatio, vaihtoehtolaskelma, öljynhintaa